

FIȘA DISCIPLINEI

(licență)

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA ȘTEFAN CEL MARE SUCEAVA
Facultatea	ISTORIE, GEOGRAFIE ȘI ȘTIINȚE SOCIALE
Departamentul	ȘTIINȚE UMANE ȘI SOCIAL POLITICE
Domeniul de studii	ISTORIE
Ciclul de studii	LICENȚĂ
Programul de studii	ISTORIE

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	ȘTIINȚE AUXILIARE ALE ISTORIEI				
Titularul activităților de curs	Lector univ. dr. Vasile M Demciuc				
Titularul activităților aplicative	Lector univ. dr. Vasile M Demciuc				
Anul de studiu	I	Semestrul	I	Tipul de evaluare	Examen
Regimul disciplinei	Categorია formativă a disciplinei DF - fundamentală, DD - în domeniu, DS - de specialitate, DC – complementară				DF
	Categorია de opționalitate a disciplinei: DI - impusă, DO - opțională, DF - facultativă				DO

3. Timpul total estimat (ore alocate activităților didactice)

I a) Număr de ore pe săptămână	3	Curs	2	Seminar	1	Laborator/lucrări practice		Proiect	
I b) Totalul de ore pe semestru din planul de învățământ	42	Curs	28	Seminar	14	Laborator/lucrări practice		Proiect	

II Distribuția fondului de timp pe semestru:	ore
II a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	25
II b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	30
II c) Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	25
II d) Tutoriat	
III Examinări	3
IV Alte activități (precizați):	

Total ore studiu individual II (a+b+c+d)	66
Total ore pe semestru (Ib+II+III+IV)	125
Numărul de credite	5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Curriculum	•
Competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

Desfășurare a cursului	•	
Desfășurare aplicații	Seminar	•
	Laborator/lucrări practice	•
	Proiect	•

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C4 Utilizare la un nivel de bază a metodelor specifice unei științe auxiliare a istoriei (paleografie chirilică/slavă/latină etc., epigrafie) C5 Utilizarea conceptelor și a metodelor de bază ale cel puțin unei alte științe sociale sau umaniste, sau ale unei discipline de graniță între istorie și alte științe (sociologia, antropologia ,
-------------------------	--

	<p>istoria artei, economia, psihologie, filozofia etc.).</p> <ul style="list-style-type: none"> ● C6 Producerea punctuală a unor noi cunoștințe istorice pe baza cunoașterii aprofundate a unei epoci și/sau probleme istorice de complexitate medie.
Competențe transversale	<p>CT1 Îndeplinirea la termen, riguroasă și responsabilă, în condiții de eficiență și eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare și respingerea plagiatului.</p> <p>CT2 Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup și de muncă eficientă în echipă, cu asumarea de roluri diverse.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● CT3 Căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; ● conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> ● Familiarizarea cu bagajul conceptual specific unor științe auxiliare cu rol determinant în investigarea și cercetarea izvoarelor istorice (paleografia slavo-română, sigilografia, heraldica, cronologia, diplomatica, epigrafia, miniaturistica – aflate într-o strânsă interdependență), cu metodele de cercetare științifică în domeniul istoriei. Însușirea cunoștințelor, abilităților și competențelor necesare în cercetarea și interpretarea corectă a surselor și realizarea unui demers științific interdisciplinar prin corelarea informațiilor și instrumentelor specifice oferite de istorie și științele auxiliare ale istoriei.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Cunoașterea modalităților de transcriere și editare a textelor vechi. Studenții vor putea să citească legende de sigilare, să identifice și să comenteze caracterele interne ale unui document, să cunoască noțiuni de cronologie generală, să descrie un document sub raportul elementelor de ornamentică

8. Conținuturi

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
<ul style="list-style-type: none"> ● Rolul științelor auxiliare ale istoriei în formarea istoricului și în cercetarea istoriei. Paleografia/Epigrafia slavo-română și chirilică românească. 	4	Prelegerea, conversația, exemplificări la tablă; prezentări Power Point	Ca material didactic, se folosesc planșele din laboratorul de științe auxiliare, alte instrumente de lucru, reproduceri.
<ul style="list-style-type: none"> ● Activitatea fraților Constantin-Chiril și Metodie, a ucenicilor. 	4		
<ul style="list-style-type: none"> ● Alfabetele slave vechi. Redacția românească a limbii slavone. Începuturile și dezvoltarea scrierii slave (ca limbă de cultură) pe teritoriul țării noastre. Literatura istorică în limba slavonă (pomelnice, letopisețe, cronici de curte, povestiri istorice). 	4		
<ul style="list-style-type: none"> ● Elemente de morfologie. Metode de prescurtare în scrierea slavo-română. Criptogramele. Slovele cifre. Semnele diacritice. Semnele de ortografie și punctuație. Tipurile de scriere. 	4		
<ul style="list-style-type: none"> ● Sigilografia. Practica folosirii sigiliilor în cancelariile domnești. Tipurile de sigilii. Heraldica – blazoane, steme. 	4	Prelegerea, exemplificări la tablă, prezentări Power Point	Reproduceri după documente, instrumente de lucru
<ul style="list-style-type: none"> ● Elemente de cronologie medievală. Datarea documentelor medievale. 	2		
<ul style="list-style-type: none"> ● Diplomatica. Formularul diplomatic. Genealogia. Filigranologia, Codicologia. Miniaturistica. 		Prelegerea, exemplificări la tablă, prezentări Power Point	Reproduceri după documente, instrumente de lucru
Bibliografie			
<ul style="list-style-type: none"> ● Damian P. Bogdan, <i>Paleografia româno-slavă</i>, București, 1978; ● Dan Cernovodeanu, <i>Știința și arta heraldică în România</i>, București, 1977; ● *** <i>Dicționar al științelor speciale ale istoriei</i>, București, 1985; ● <i>Documente privind Istoria României</i>. Introducere, vol. I-II, București, 1956; ● Maria Dogaru, <i>Sigiliile, mărturia ale trecutului istoric. Album sigilografic</i>, București, 1976; 			

<ul style="list-style-type: none"> • Maria Dogaru, <i>Colecțiile de matrice sigilare ale Arhivelor Statului București</i>, București, 1984; • Olimpia Mitric, <i>Curs și Album de Paleografie chirilică românească</i>, Suceava, 1998; • Florea Oprea, <i>Abecedar de scriere chirilică românească</i>, București, 2019. • Emil Vîrtosu, <i>Paleografia româno-chirilică</i>, București, 1968.
Bibliografie minimală
<ul style="list-style-type: none"> • Damian P. Bogdan, <i>Paleografia româno-slavă</i>, București, 1978; • Dan Cernovodeanu, <i>Știința și arta heraldică în România</i>, București, 1977; • *** <i>Dicționar al științelor speciale ale istoriei</i>, București, 1985; • <i>Documente privind Istoria României. Introducere</i>, vol. I-II, București, 1956; • Olimpia Mitric, <i>Curs și Album de Paleografie chirilică românească</i>, Suceava, 1998.

Aplicații (Seminar / laborator / lucrări practice / proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
<ul style="list-style-type: none"> • Prezentarea alfabetului chirilic (slovele, valoarea numerică, denumirea, transcrierea în alfabet latin, observații privind pronunțarea). • Din particularitățile grafiei chirilice. Inscricții de pe pietre funerare (Pătrașco voievod, Bogdan voievod, Ștefan cel Mare), • Pisaniile bisericilor de la mănăstirile Sf. Ilie, Voroneț, Poiana (citire, traducere, transcriere, comentariu grafic, alte inscripții și însemnări cu valoare istorică). • Cele mai vechi texte în limba română: Psaltirea Hurmuzaki, Scrisoarea lui Neacșu 	1 2 2 2	Comentarii, explicații cu privire la grafia și conținutul textelor descifrate.	Se folosesc planșe cu reproduceri după documente originale, alte materiale de referință (cataloge, ediții de documente)..
<ul style="list-style-type: none"> • Colofoanele a doua manuscrise, textul unei ferecăături de carte, • Cronica murală de la Suceava (citire, traducere, comentariu grafic, transcriere parțială). 	2 2	Comentarii, explicații cu privire la textele descifrate.	Planșe cu reproduceri după documente originale
<ul style="list-style-type: none"> • Legende de sigilare ale unor peceți. Conexiuni genealogice și moșteniri heraldice. Letopisețul anonim al Moldovei (prima p.), • Hrisov emis la Suceava, în anul 6917 (1409), Suret (Ștefan Tomșa), Hrisov (Mihail Racoviță) (citire, traducere, comentariu grafic, transcriere parțială). 	1 2	Comentarii cu privire la grafia și conținutul textelor descifrate.	Planșe cu reproduceri după documente originale

Bibliografie
<ul style="list-style-type: none"> • Damian P. Bogdan, <i>Paleografia româno-slavă</i>, București, 1978; • Dan Cernovodeanu, <i>Știința și arta heraldică în România</i>, București, 1977; • *** <i>Dicționar al științelor speciale ale istoriei</i>, București, 1985; • <i>Documente privind Istoria României. Introducere</i>, vol. I-II, București, 1956; • Maria Dogaru, <i>Sigiliile, mărturii ale trecutului istoric. Album sigilografic</i>, București, 1976; • Benonia Jităreanu, <i>Documente voievodale (sec. XV-XIX). Colecția Muzeului Bucovinei, Catalog- Album</i>, Suceava, 2012; • Olimpia Mitric, <i>Curs și Album de Paleografie chirilică românească</i>, Suceava, 1998. • Emil Vîrtosu, <i>Paleografia româno-chirilică</i>, București, 1968.
Bibliografie minimală
<ul style="list-style-type: none"> • Damian P. Bogdan, <i>Paleografia româno-slavă</i>, București, 1978; • Dan Cernovodeanu, <i>Știința și arta heraldică în România</i>, București, 1977; • Maria Dogaru, <i>Sigiliile, mărturii ale trecutului istoric. Album sigilografic</i>, București, 1976. • Olimpia Mitric, <i>Curs și Album de Paleografie chirilică românească</i>, Suceava, 1998. • Florea Oprea, <i>Abecedar de scriere chirilică românească</i>, București, 2019.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

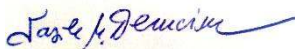
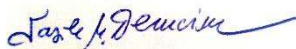
•
---

10. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	Cunoașterea tuturor aspectelor teoretice privind scrisul în limba slavonă și în limba română. Utilizarea cunoștințelor de bază referitoare la științele auxiliare studiate.	Examinare orală	50%
Seminar			

Laborator/lucrări practice	Stăpânirea alfabetului chirilic, a vocabularului minim, formarea deprinderii de descifrare și transcriere a unor texte în limbile slavonă și română, diferite din punctul de vedere al grafiei, al suportului și al conținutului.	Examinare orală, citirea, comentariul grafic și transcrierea unor cuvinte.	50%
Proiect			

10.1. Standard minim de performanță evaluare la curs
•
10.2. Standard minim de performanță evaluare la activitatea aplicativă
<ul style="list-style-type: none"> • Citirea, transcrierea și interpretarea corectă a unui izvor paleografic sau epigrafic cu un nivel scăzut de dificultate. Curs nota 5 <ul style="list-style-type: none"> - cunoașterea terminologiei de bază a disciplinei; - utilizarea cunoștințelor de bază referitoare la o știință auxiliară a istoriei.   Curs nota 10 <ul style="list-style-type: none"> - cunoașterea amănunțită a terminologiei de bază a disciplinei; - utilizarea aprofundată a cunoștințelor referitoare la științele auxiliare ale istoriei.   Seminar nota 5 <ul style="list-style-type: none"> - realizarea unui referat corect informațional și formal, având ca subiect un aspect legat de una dintre științele auxiliare ale istoriei. - descifrarea și traducerea unui text cu dificultate paleografică/epigrafică redusă.   Seminar nota 10 <ul style="list-style-type: none"> - realizarea unui referat corect informațional și formal, având ca subiect un aspect legat de una dintre științele auxiliare ale istoriei; - raportarea diverselor texte de paleografie/ epigrafie la diversele lor contexte istorice; - descifrarea și traducerea unui text cu dificultate paleografică/epigrafică medie.
•

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de aplicație
20.09.2024		

Data avizării	Semnătura responsabilului de program
21.09.2024	Lector universitar dr. Violeta-Anca Epure

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament
23.09.2024	

Data aprobării în consiliul facultății	Semnătura decanului
23.09.2024	